

Opublikowano na *Kultura* (<https://kultura.gliwice.eu>)

[Strona główna](#) > Fotograficzne widzenie tradycji – spotkanie z Bożeną Kubit

---

Fotograficzne widzenie tradycji – spotkanie z Bożeną Kubit

Dodano: 01.10.2020 / **Sekcja:** / [pdf](#) ^[1]

W czwartek, 1 października zapraszamy do Willi Caro na spotkanie z Bożeną Kubit, autorką katalogu „Fotograficzne widzenie tradycji. Obrzędy doroczne na Górnym Śląsku” i kuratorką plenerowej wystawy pod tym samym tytułem. Ekspozycję tą do 14 października obejrzeć można w Gliwicach, gdzie prezentujemy ją w poszczególnych dzielnicach miasta. Później zapraszamy do jej wypożyczania. Zarówno katalog, jak i wystawa przygotowane zostały dzięki dotacji w wysokości 63 tys. zł, jaką Muzeum w Gliwicach otrzymało w ramach programu „EtnoPolska 2020” – Narodowego Centrum Kultury i MKiDN – na projekt „Fotograficzne widzenie tradycji”.

Po raz pierwszy prezentujemy publiczności znaczącą część zdjęć składających się na unikatową kolekcję starej fotografii z Działu Etnografii Muzeum w Gliwicach, na których utrwalono tradycyjną, coroczną obrzędowość na Górnym Śląsku. Zarówno wystawa plenerowa, jak i przygotowywany katalog, który już pod koniec września oddamy do rąk Czytelników, są zwieńczeniem pracy i badań emerytowanej kierownik Działu Etnografii, Bożeny Kubit – mówi dyrektor Muzeum w Gliwicach, Grzegorz Krawczyk. Projekt, prowadzony przez Annę Piontek, jest odpowiedzią na wielokrotnie artykułowane oczekiwania, formułowane przez osoby i środowiska pielęgnujące szybko zanikającą tradycję rodzimą. Ukazanie zatrzymanej w obrazach ulotnej przeszłości i charakteryzującej ją obrzędowości przyczynia się do zrozumienia zwyczajów, które przetrwały, choć często w zmienionej formie, do dzisiaj. Jest również niepowtarzalną możliwością poznania technik fotograficznych i życiorysów fotografów, którzy w okresie przedwojennym uchwycili na szklanych kliszach wyjątkowy obraz Ziemi Gliwickiej i Górnego Śląska. Cieszę się, że ministerialna dotacja w ramach programu „EtnoPolska 2020” pozwoliła na opracowanie i udostępnienie tego wyjątkowego fragmentu zbiorów Muzeum w Gliwicach. To już kolejny raz, gdy Muzeum w Gliwicach otrzymuje tak duże dofinansowanie od MKiDN – dodaje.

Wiosna, Lato, Jesień, Zima, czyli od obrzędów przejścia (pożegnania zimy i powitania wiosny) przez związane ze świętami kościelnymi, pracami gospodarczymi aż po te towarzyszące rodzinnym uroczystościom. To pory roku nadawały rytm zamkniętym cyklom życia człowieka i obrzędów, nieraz mających znaczenie symboliczne, a nawet magiczne. Za sprawą wystawy i katalogu „Fotograficzne widzenie tradycji” będzie można poznać bliżej obrzędy najbardziej charakterystyczne dla Górnego Śląska, których wizerunki zostały utrwalone w latach 20. i 30. XX wieku przez działających na terenie Ziemi Gliwickiej fotografów. Materiał fotograficzny, który znalazł się w przedwojennej kolekcji gliwickiego Muzeum, był wielokrotnie wykorzystywany w latach 20. i 30. XX w. w regionalnych i lokalnych publikacjach książkowych (jak np. w *Oberschlesien ein Land deutscher Kultur*, Gleiwitz 1921), jak i – a może przede wszystkim – w wydaniach gazetowych. W szczególności zdjęcia te publikowano w „*Oberschlesien im Bild*”, który był ilustrowanym dodatkiem do gazety „*Der Oberschlesische Wanderer*” – pisze we wstępie do katalogu Bożena Kubit. Jej badaniom zawdzięczamy odkrycie w kolekcji gliwickiego Muzeum między innymi cyklu fotograficznego Paula Schaua, którego zdjęcia również prezentujemy w ramach projektu. Wystawa i katalog „Fotograficzne widzenie tradycji” stanowią w ten sposób interesujące badawczo połączenie płaszczyzny obrzędowości dorocznej z dawną fotografią. Jak pisze autorka we wstępie do katalogu: Obie te sfery w tym przypadku, w przypadku niezwykłego regionu, jakim jest Górny Śląsk, zasługują

na szczególną uwagę. „Zachowane na tym obszarze zwyczaje doroczne stanowią najbardziej zajmujący zespół, jaki jeszcze istnieje w granicach Polski. Większość tych zwyczajów należy też do najdawniejszych w Europie Środkowej. Nic też dziwnego, że to, co znajdujemy na Śląsku w zakresie dorocznych zwyczajów obrzędowych, zwraca powszechną uwagę przede wszystkim ze względu na swoją archaiczność” – pisał przed pół wiekiem Mieczysław Gładysz, nestor polskiej etnografii, a także dyrektor Muzeum w Gliwicach w latach 1945–1951. Pomimo tego, że słowa te zapisane zostały ponad 50 lat temu, są one nadal aktualne, a tym bardziej odnoszą się do okresu międzywojennego, którego dotyczy niniejsza publikacja.

Zarówno katalog (zawierający około 150 archiwalnych fotografii), jak i wystawa udostępnione zostaną w językach polskim i niemieckim, a wydawnictwo dystrybuowane będzie przez Muzeum w Gliwicach bezpłatnie – w pierwszej kolejności katalog trafi do bibliotek, szkół, domów kultury, a także stowarzyszeń i organizacji pielęgnujących lokalne tradycje. Zapraszamy do kontaktu instytucje zainteresowane jego otrzymaniem. Zapraszamy również do kontaktu samorządy i instytucje zainteresowane prezentacją wystawy plenerowej.

W ramach oferty edukacyjnej Muzeum w Gliwicach zapraszamy także do uczestnictwa w zajęciach „Fotograficzne widzenie tradycji. Rok obrzędowy na Górnym Śląsku” – przygotowanych w oparciu o wystawę i katalog. Zajęcia będą dostępne od października w Zamku Piastowskim (bądź w formie on-line). W dzielnicach, w których zagości wystawa, szkoły i przedszkola będą mogły również zaprosić edukatorów muzealnych na zajęcia stacjonarne. Klasy w nich uczestniczące otrzymają egzemplarz katalogu, który może stać się inspiracją do odkrywania tradycji górnośląskich także przez najmłodszych. (MwG)

© 2017 UM Gliwice - Wszelkie prawa zastrzeżone

Miejski Serwis Internetowy Gliwice ISSN 1734-5480 Projekt i realizacja:

Źródłowy URL: <https://kultura.gliwice.eu/aktualnosci/kultura/fotograficzne-widzenie-tradycji-spotkanie-z-bozena-kubit>